

ประกาศกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
เรื่อง การรับรองหลักสูตรนวดไทย

ตามที่กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการประกาศระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือสภาวิชาชีพ มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๒) และว่าด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ (ฉบับที่ ๒) กำหนดให้บุคคลดังกล่าว ผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทยจากสถาบันหรือสถานพยาบาลที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรอง หรือผ่านการพัฒนาความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย ตามที่กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้จัดขึ้น นั้น

ในการนี้ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยสถาบันการแพทย์แผนไทย จึงได้จัดทำหลักสูตรนวดไทย เพื่อใช้สำหรับการอบรมเพิ่มพูนทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ด้านการนวดไทย ดังต่อไปนี้

๑. หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต
๒. หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมดันสูง
๓. หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย
๔. หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านบทบัญญัติศาสนาอิสลาม ภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย
๕. หลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๒๐๗ ชั่วโมง
๖. หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๕๗ ชั่วโมง
๗. หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะ นวดคอ บ่า ไหล่ สำหรับผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

สมฤกษ์

(นายสมฤกษ์ จิงสมาน)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด หรือสภาอากาศไทย มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด หรือสภาอากาศไทย มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการผลักดันการแพทย์แผนไทย นวดแผนไทย สปาแผนไทย และสมุนไพร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด หรือสภาอากาศไทย มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน ๔.๒ ของข้อ ๔ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด หรือสภาอากาศไทย มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๔.๒ ผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทยจากสถาบันหรือสถานพยาบาล
ที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรอง หรือผ่านการพัฒนาความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยตามที่กรมการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือกจัดให้มีขึ้น”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข

ว่าด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทยหรือการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงาน ในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาลในการผลักดันการแพทย์แผนไทย นวดแผนไทย สปาแผนไทย และสมุนไพร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ วิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคลซึ่งปฏิบัติงาน ในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน ๔.๒ ของข้อ ๔ แห่งระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยบุคคล ซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทยหรือการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“๔.๒ ผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทยจากสถาบันหรือสถานพยาบาล ที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรอง หรือผ่านการพัฒนาความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยตามที่กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกจัดให้มีขึ้น”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต

๑. ชื่อหลักสูตร (ภาษาไทย) หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต
๒. ชื่อประกาศนียบัตร หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต

ป.กพท : การนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๔. หลักการและเหตุผล

ด้วยสถาบันการแพทย์แผนไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพด้วยวิธีการนวดไทย ซึ่งการแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการดำรงชีวิตและสังคมของคนไทยมากขึ้น จึงมีความจำเป็นในการร่วมมือเพื่อพัฒนาหลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต ให้ผู้ที่สนใจนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการอบรมให้ความรู้สำหรับผู้สนใจในด้านการแพทย์แผนไทย และเมื่อผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดผู้ผ่านการอบรมที่มีความรู้ความสามารถและสร้างความเชื่อมั่นที่จะเป็นผู้ให้บริการนวดไทย ภายใต้ผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งการดูแล รักษาผู้ป่วยตามกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย และลดดุลการค้าในการส่งยาจากต่างประเทศ โดยใช้กรรมวิธีการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพ กรมการแพทย์แผนไทยจึงได้จัดทำหลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต เพื่อเป็นแนวทางและต้นแบบในการปฏิบัติด้านการแพทย์แผนไทย และพัฒนาวิชาชีพการแพทย์แผนไทยต่อไป

หลักสูตรนี้เน้นความสำคัญในการพัฒนางานด้านบริการการแพทย์แผนไทย โดยเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการในระบบสุขภาพของประเทศ โดยจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานสถานบริการด้านการแพทย์แผนไทยของรัฐบาลและเอกชนที่มีองค์ความรู้ ความชำนาญ มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญในการบำบัดรักษาด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทยเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ ความชำนาญสามารถนำไปใช้ในการบำบัดรักษา ภายใต้ผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ได้จริง

๕. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๕.๑ มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการและทฤษฎีการนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต
- ๕.๒ มีทักษะการนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต ได้อย่างถูกวิธี
- ๕.๓ มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต
- ๕.๔ มีคุณธรรม จริยธรรม มารยาทในการประกอบอาชีพการนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต
- ๕.๕ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพเป็นผู้ให้บริการนวดเพื่อรักษาในสถานประกอบการเพื่อรักษาหรือสถานพยาบาล

๖. สถานศึกษา

เป็นสถานที่ สถาบัน สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่สภาการแพทย์แผนไทยให้การรับรอง

๗. คุณสมบัติคนอาจารย์ผู้ทำการสอน (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

จำนวนผู้เข้าเรียน/ครั้ง --> จำนวนผู้เข้าเรียนไม่เกิน ๔๐ คน

สัดส่วนวิทยากรต่อผู้เรียน --> ทฤษฎี ๑ : ๔๐ และปฏิบัติ ๑ : ๑๐

๘. คุณสมบัติผู้เรียน

๘.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี

๘.๒ เป็นผู้ที่มีความสุขภาพร่างกายและจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการอบรมและปฏิบัติงาน

๘.๓ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แพทยไทย

ประยุกต์ หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านเวชกรรมไทย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านการนวดไทย ๘๐๐ ชั่วโมง หรือเทียบเท่าที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองเป็นบุคคลที่จบหลักสูตรระดับปริญญาตรีขึ้นไปในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย และได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านเวชกรรมไทย และด้านการนวดไทย

๘.๔ ต้องสำเร็จการอบรมหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ การแพทย์แผนไทย ด้านการนวดไทย ๘๐๐ ชั่วโมง หรือเทียบเท่าที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองเป็นบุคคลที่จบหลักสูตรระดับปริญญาตรีขึ้นไปในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย แต่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ให้ปฏิบัติงานภายใต้ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

๙. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามสถานที่/ สถานพยาบาล/ หน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง ตามลำดับ ในทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ภาคสนาม ทั้งนี้โดยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๓ เดือน

๑๐. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษารวมทั้งสิ้น ๑๘ ชั่วโมง	จำแนกเป็น		
ภาคทฤษฎี	จำนวนไม่น้อยกว่า	๖	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	จำนวนไม่น้อยกว่า	๑๒	ชั่วโมง
การฝึกปฏิบัติภาคสนาม	จำนวนไม่น้อยกว่า	๓๐	ชั่วโมง
	รวม	๔๘ (๖-๔๒)	ชั่วโมง
กรณีศึกษา	จำนวน ๑ ราย		

๑๑. ตำรา/หนังสือ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

หนังสือการนวดลมอัมพฤกษ์ อัมพาต ผู้เขียน สถาบันการแพทย์แผนไทย

๑๒. อุปกรณ์และสื่อการสอน

สื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ โปสเตอร์, สไลด์, วีดิทัศน์, ทุนการศึกษา เป็นต้น

๑๓. การประเมินผลการศึกษา

๑๓.๑ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประเมินผลรายวิชาด้วยข้อสอบอัตนัย และ/หรือปรนัย

๑๓.๒ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประเมินตามแบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติ และการเขียนรายงาน กรณีศึกษา

๑๔. การสำเร็จการศึกษา

๑๔.๑ จะต้องใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน

๑๔.๒ เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และภาคปฏิบัติ ด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๕. โครงสร้างหลักสูตร

๑๕.๑ หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน	๓ (๓-๐) ชั่วโมง
๑๕.๒ หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา	๑๕ (๓-๑๒) ชั่วโมง
๑๕.๓ หมวดการฝึกปฏิบัติภาคสนาม	๓๐ (๐-๓๐) ชั่วโมง
รวมทั้งหมด	๔๘ (๖-๔๒) ชั่วโมง

๑๕.๑ หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน ๓ (๓-๐) ชั่วโมง

๑) ความรู้เรื่องโรคอัมพฤกษ์ อัมพาตและการตรวจแยกโรค ๓ (๓-๐) ชั่วโมง
 นิยามและความหมายของโรคอัมพฤกษ์และอัมพาต สาเหตุของโรคอัมพฤกษ์และอัมพาต อาการ และการวินิจฉัย การตรวจแยกโรค การรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ข้อห้าม ข้อควรระวัง

๑๕.๒ หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา ๑๕ (๓-๑๒) ชั่วโมง

๑) ความรู้เกี่ยวกับเส้นประสาท ๑๐ ๕ (๑-๔) ชั่วโมง
 การฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้วิธีการนวดตามแนวเส้นประสาท ๑๐ ทางเดินเส้นประสาท ๑๐
 ๒) การนวดอัมพฤกษ์ อัมพาต ๑๐ (๒-๘) ชั่วโมง
 อาการแสดง สาเหตุ สมุฏฐานธาตุ วิธีการนวดบรรเทาอาการเบื้องต้น ทำบริหาร คำแนะนำ

๑๕.๓ หมวดการฝึกปฏิบัติภาคสนาม ๓๐ (๐-๓๐) ชั่วโมง

การฝึกปฏิบัติในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เห็นชอบ จำนวน ๑๐ ราย

โครงสร้างหลักสูตรการนวดลมพิษ อัมพาต ๑๘ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน			
๑.๑ ความรู้เรื่องโรคอัมพฤกษ์ อัมพาตและการตรวจแยกโรค	๓	-	๓
๒. หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา			
๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับเส้นประธาน ๑๐	๑	๔	๕
๒.๒ การนวดอัมพฤกษ์ อัมพาต	๒	๘	๑๐
๓. หมวดการภาคฝึกปฏิบัติ			
รวมทั้งสิ้น	๖	๔๒	๔๘

Handwritten signature

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมต้นสูง

๑. ชื่อหลักสูตร (ภาษาไทย) หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมต้นสูง
๒. ชื่อประกาศนียบัตร หลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมต้นสูง

ป.กพท : การนวดลมต้นสูง

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๔. หลักการและเหตุผล

ด้วยสถาบันการแพทย์แผนไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพด้วยวิธีการนวดไทย ซึ่งการแพทย์แผนไทยมีบทบาทในการดำรงชีวิตและสังคมของคนไทยมากขึ้น จึงมีความจำเป็นในการร่วมมือเพื่อพัฒนาหลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมต้นสูง ให้ผู้ที่สนใจนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการอบรม ให้ความรู้สำหรับผู้สนใจในด้านการแพทย์แผนไทยและเมื่อผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดผู้ผ่านการอบรมที่มีความรู้ความสามารถและสร้างความเชื่อมั่นที่จะเป็นผู้ให้บริการนวดไทย ภายใต้อุปการะของวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งการดูแล รักษาผู้ป่วยตามกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย และลดดุลการค้าในการส่งยาจากต่างประเทศ โดยใช้กรรมวิธีการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพ กรมการแพทย์แผนไทยจึงได้จัดทำหลักสูตรการนวดไทย : การนวดลมต้นสูง เพื่อเป็นแนวทางและต้นแบบในการปฏิบัติด้านการแพทย์แผนไทย และพัฒนานาวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ต่อไป

หลักสูตรนี้เน้นความสำคัญในการพัฒนางานด้านบริการการแพทย์แผนไทย โดยเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการในระบบสุขภาพ ของประเทศ โดยจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานสถานบริการด้านการแพทย์แผนไทยของรัฐบาลและเอกชนที่มีองค์ความรู้ ความชำนาญ มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญในการบำบัดรักษาด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทยเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ ความชำนาญสามารถนำไปใช้ในการบำบัดรักษา ภายใต้อุปการะของวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ได้จริง

๕. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๕.๑ มีความรู้ ความเข้าใจ และหลักการและทฤษฎีการนวดลมต้นสูง
- ๕.๒ มีทักษะการนวดลมต้นสูง ได้อย่างถูกวิธี
- ๕.๓ มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการนวดลมต้นสูง
- ๕.๔ มีคุณธรรม จริยธรรม มารยาทในการประกอบอาชีพการนวดลมต้นสูง
- ๕.๕ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพเป็นผู้ให้บริการนวดเพื่อรักษาในสถานประกอบการเพื่อรักษาหรือสถานพยาบาล

๖. สถานศึกษา

เป็นสถานที่ สถาบัน สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่สภาการแพทย์แผนไทยให้การรับรอง

๗. คุณสมบัติคนอาจารย์ผู้ทำการสอน (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

จำนวนผู้เข้าเรียน/ครั้ง --> จำนวนผู้เข้าเรียนไม่เกิน ๔๐ คน

สัดส่วนวิทยากรต่อผู้เรียน --> ทฤษฎี ๑ : ๔๐ และปฏิบัติ ๑ : ๑๐

๘. คุณสมบัติผู้เรียน

๘.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี

๘.๒ เป็นผู้ที่มีความสุขภาพร่างกายและจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการอบรมและปฏิบัติงาน

๘.๓ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แพทยไทย

ประยุกต์ หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านเวชกรรมไทย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านการนวดไทย ๘๐๐ ชั่วโมง หรือเทียบเท่าที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองเป็นบุคคลที่จบหลักสูตรระดับปริญญาตรีขึ้นไปในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย และได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านเวชกรรมไทย และด้านการนวดไทย

๘.๔ ต้องสำเร็จการอบรมหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ การแพทย์แผนไทย ด้านการนวดไทย ๘๐๐ ชั่วโมง หรือเทียบเท่าที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองเป็นบุคคลที่จบหลักสูตรระดับปริญญาตรีขึ้นไปในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย แต่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ให้ปฏิบัติงานภายใต้ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

๙. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามสถานที่/ สถานพยาบาล/ หน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง ตามลำดับในทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ภาคสนาม ทั้งนี้โดยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๓ เดือน

๑๐. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษารวมทั้งสิ้น ๑๘ ชั่วโมง	จำแนกเป็น		
ภาคทฤษฎี	จำนวนไม่น้อยกว่า	๖	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	จำนวนไม่น้อยกว่า	๑๒	ชั่วโมง
การฝึกปฏิบัติภาคสนาม	จำนวนไม่น้อยกว่า	๓๐	ชั่วโมง
	รวม	๔๘ (๖-๔๒)	ชั่วโมง
กรณีศึกษา	จำนวน ๑ ราย		

๑๑. ตำรา/หนังสือ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

หนังสือการนวดลมดันสูง ผู้เขียน สถาบันการแพทย์แผนไทย

๑๒. อุปกรณ์และสื่อการสอน

สื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ โปสเตอร์, สไลด์, วีดิทัศน์, ทุนการศึกษา เป็นต้น

๑๓. การประเมินผลการศึกษา

๑๓.๑ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประเมินผลรายวิชาด้วยข้อสอบอัตนัย และ/หรือปรนัย

๑๓.๒ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประเมินตามแบบประเมินผลการฝึกปฏิบัติ และการเขียนรายงาน กรณีศึกษา

๑๔. การสำเร็จการศึกษา

๑๔.๑ จะต้องใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน

๑๔.๒ เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และภาคปฏิบัติ ด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๕. โครงสร้างหลักสูตร

๑๕.๑ หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน ๓ (๓-๐) ชั่วโมง

๑๕.๒ หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา ๑๕ (๓-๑๒) ชั่วโมง

๑๕.๓ หมวดการฝึกปฏิบัติภาคสนาม ๓๐ (๐-๓๐) ชั่วโมง

รวมทั้งหมด ๔๘ (๖-๔๒) ชั่วโมง

๑๖.๑ หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน ๓ (๓-๐) ชั่วโมง

๑) ความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตและการตรวจแยกโรค ๓ (๓-๐) ชั่วโมง

ความดันโลหิตคืออะไร เกณฑ์ค่าความดันโลหิต สาเหตุของโรคความดันโลหิตสูง อาการของโรค ความดันโลหิตสูง การตรวจแยกโรค การวินิจฉัยและการตรวจเพิ่มเติม แนวทางการรักษา

๑๖.๒ หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา ๑๕ (๓-๑๒) ชั่วโมง

๑) ความรู้เกี่ยวกับเส้นประสาท ๑๐ ๕ (๑-๔) ชั่วโมง

การฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้วิธีการนวดตามแนวเส้นประสาท ๑๐ ทางเดินเส้นประสาท ๑๐

๒) การนวดลมดันสูง ๑๐ (๒-๘) ชั่วโมง

อาการแสดง สาเหตุ สมุฏฐานธาตุ วิธีการนวดบรรเทาอาการเบื้องต้น ทำบริหาร คำแนะนำ

๑๖.๓ หมวดการฝึกปฏิบัติภาคสนาม ๓๐ (๐-๓๐) ชั่วโมง

การฝึกปฏิบัติในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เห็นชอบ จำนวน ๑๐ ราย

โครงสร้างหลักสูตรการนวดลมต้นสูง ๑๘ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน			
๑.๑ ความรู้เรื่องโรคความดันโลหิตและการตรวจแยกโรค	๓	-	๓
๒. หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา			
๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับเส้นประธาน ๑๐	๑	๔	๕
๒.๒ การนวดลมต้นสูง	๒	๘	๑๐
๓. หมวดการภาคฝึกปฏิบัติ			
รวมทั้งสิ้น	๖	๔๒	๔๘

Draym

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

๑

หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย

๑. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย
๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๓. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการแพทย์แผนไทยได้เข้ามามีบทบาทด้านสุขภาพและชีวิตประจำวันของประชาชนมากยิ่งขึ้น จากการสะสมประสบการณ์และองค์ความรู้ ซึ่งได้ถ่ายทอดต่อกันมาตามแบบแผนและเอกลักษณ์ไทย อาทิเช่น การนวดไทยเพื่อการรักษา การนวดไทยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การนวดฝ่าเท้า การอบและการประคบสมุนไพร ซึ่งได้ผ่านการประมวลผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและสืบทอดความรู้ กลวิธีการดูแลรักษาสุขภาพแบบการแพทย์แผนไทยให้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและเป็นทางเลือกใหม่ ด้านสุขภาพของประชาชนทุกสาขาอาชีพ

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะผู้ให้บริการนวดไทย ให้มีความรู้ ความมั่นใจในการให้บริการนวดไทยมากขึ้น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

๖. ระยะเวลาการศึกษา

จำนวนชั่วโมงเรียนทั้งหมด ๑๒ ชั่วโมง

๗. คุณสมบัติของผู้เรียน

- ๗.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์
- ๗.๒ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษามัธยมศึกษา
- ๗.๓ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ร่างกายสมบูรณ์ สามารถฝึกปฏิบัติการนวดได้
- ๗.๔ เรียนจบหลักสูตรนวดไทยและมีใบประกาศนียบัตร ตั้งแต่ ๖๐ ชั่วโมงขึ้นไป

๘. คุณสมบัติวิทยากร

ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน และมีคุณวุฒิทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน หรือผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่ายวิทยากรครูนวดไทย ของสถาบันการแพทย์แผนไทยในสาขานั้นๆ

๙. สถานการศึกษา

สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑๐. ตำราเรียน

- ๑๐.๑ ใช้ตำราที่ได้รับการพิจารณาจากสถาบันการแพทย์แผนไทย
๑๐.๒ ตำราของกระทรวงสาธารณสุข

๑๑. อุปกรณ์การเรียน

- ๑๑.๑ เครื่องฉายสไลด์
๑๑.๒ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
๑๑.๓ เครื่องเล่นวีดีทัศน์และโทรทัศน์
๑๑.๔ หนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๒. การประเมินผลการเรียน

ภาคทฤษฎี

ประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยข้อสอบอัตนัยและปรนัย คะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐

๑๓. โครงสร้างหลักสูตร

๑๓.๑ ภาษาต่างประเทศ	๘ ชั่วโมง
๑๓.๒ วัฒนธรรมต่างประเทศ	๒ ชั่วโมง
๑๓.๓ ทักษะการให้บริการ	๒ ชั่วโมง
รวม	๑๒ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย ๑๒ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.หมวดภาษาและวัฒนธรรม			
๑.๑ ภาษาต่างประเทศ	๘	-	๘
๑.๒ วัฒนธรรมต่างประเทศ	๒	-	๒
๒. หมวดการให้บริการ			
๒.๑ ทักษะการให้บริการ	๒	-	๒
รวม	๑๒	-	๑๒

เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย ๑๒ ชั่วโมง

วิชา	รายละเอียดวิชา	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดภาษาและวัฒนธรรม		๑๐	-	๑๐
๑.๑ ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร	การฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาต่างประเทศ ศัพท์และโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยเน้นคำศัพท์ที่เป็นศัพท์ทางการนวดไทย	๘	-	๘
๑.๒ วัฒนธรรมต่างประเทศ	เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต แนวคิด ธรรมเนียมและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ รวมถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและควรหลีกเลี่ยง	๒	-	๒
๒. หมวดการให้บริการ		๒	-	๒
๒.๑ ทักษะการให้บริการ	ศึกษามารยาทในการนวดของผู้นวด มารยาทก่อนทำการนวด มารยาทขณะทำการนวด และมารยาทหลังทำการนวด เพื่อการรับบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นเอกลักษณ์	๒	-	๒
รวมทั้งสิ้น		๑๒	-	๑๒

Orange

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านบทยุติศาสนาอิสลาม ภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย

๑. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านบทยุติศาสนาอิสลาม ภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๓. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการแพทย์แผนไทยได้เข้ามามีบทบาทด้านสุขภาพและชีวิตประจำวันของประชาชนมากยิ่งขึ้น จากการสะสมประสบการณ์และองค์ความรู้ ซึ่งได้ถ่ายทอดต่อกันมาตามแบบแผนและเอกลักษณ์ไทย อาทิเช่น การนวดไทยเพื่อการรักษา การนวดไทยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การนวดฝ่าเท้า การอบและการประคบสมุนไพร ซึ่งได้ผ่านการประมวลผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและสืบทอดความรู้ กลวิธีการดูแลรักษาสุขภาพแบบการแพทย์แผนไทยให้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและเป็นทางเลือกใหม่ ด้านสุขภาพของประชาชนทุกสาขาอาชีพ

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะผู้ให้บริการนวดไทย ให้มีความรู้ ความมั่นใจในการให้บริการนวดไทยมากขึ้น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

๖. ระยะเวลาการศึกษา

จำนวนชั่วโมงเรียนทั้งหมด ๑๒ ชั่วโมง

๗. คุณสมบัติของผู้เรียน

๗.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

๗.๒ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ

๗.๓ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ร่างกายสมบูรณ์ สามารถฝึกปฏิบัติการนวดได้

๗.๔ เรียนจบหลักสูตรนวดไทยและมีใบประกาศนียบัตร ตั้งแต่ ๖๐ ชั่วโมงขึ้นไป

๘. คุณสมบัติวิทยากร

ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน และมีคุณวุฒิทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน หรือผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่ายวิทยากรครุводไทย ของสถาบัน การแพทย์แผนไทยในสาขานั้นๆ

๙. สถานที่ศึกษา

สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑๐. ตำราเรียน

- ๑๐.๑ ใช้ตำราที่ได้รับการพิจารณาจากสถาบันการแพทย์แผนไทย
- ๑๐.๒ ตำราของกระทรวงสาธารณสุข

๑๑. อุปกรณ์การเรียน

- ๑๑.๑ เครื่องฉายสไลด์
- ๑๑.๒ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
- ๑๑.๓ เครื่องเล่นวีดีทัศน์และโทรทัศน์
- ๑๑.๔ หนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๒. การประเมินผลการเรียน

ภาคทฤษฎี

ประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยข้อสอบอัตนัยและปรนัย คะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐

๑๓. โครงสร้างหลักสูตร

๑๓.๑ ภาษาต่างประเทศ	๘ ชั่วโมง
๑๓.๒ บทบัญญัติศาสนาอิสลามวัฒนธรรมต่างประเทศ	๒ ชั่วโมง
๑๓.๓ ทักษะการให้บริการ	๒ ชั่วโมง
รวม	๑๒ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย ๑๒ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดภาษาและวัฒนธรรม			
๑.๑ ภาษาต่างประเทศ	๘	-	๘
๑.๒ หลักการฮาลาล - ฮารอม และวัฒนธรรมต่างประเทศ	๒	-	๒
๒. หมวดการให้บริการ			
๒.๑ ทักษะการให้บริการ	๒	-	๒
รวม	๑๒	-	๑๒

เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม สำหรับผู้ให้บริการนวดไทย ๑๒ ชั่วโมง

วิชา	รายละเอียดวิชา	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดภาษาและวัฒนธรรม		๑๐	-	๑๐
๑.๑ ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร	การฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาต่างประเทศ ศัพท์และโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับการสื่อสารใน สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยเน้น คำศัพท์ที่เป็นศัพท์ทางการนวดไทย	๘	-	๘
๑.๒ บทบัญญัติศาสนาอิสลาม และวัฒนธรรมต่างประเทศ	เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการฮาลาล-ฮารอม วิถีชีวิต แนวคิด ธรรมเนียมและวัฒนธรรมของประเทศ นั้นๆ รวมถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและควรหลีกเลี่ยง	๒	-	๒
๒. หมวดการให้บริการ		๒	-	๒
๒.๑ ทักษะการให้บริการ	ศึกษามารยาทในการนวดของผู้นวด มารยาทก่อน ทำการนวด มารยาทขณะทำการนวด และ มารยาทหลังทำการนวด เพื่อการรับบริการที่มี ประสิทธิภาพและเป็นเอกลักษณ์	๒	-	๒
รวมทั้งสิ้น		๑๒	-	๑๒

๑๒/๒๕๖๒

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

หลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๒๐๗ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๒๐๗ ชั่วโมง

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๓. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรการนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๒๐๗ ชั่วโมง เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๑๕๐ ชั่วโมง จากมติของคณะกรรมการส่งเสริมและยกระดับการนวดไทย เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการนวดไทย ให้มีความรู้ ทักษะ และความปลอดภัย ให้มีความรู้ทางกายวิภาคศาสตร์ เส้นประสาทสืบกับการนวดไทย ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรม และการให้บริการอย่างมืออาชีพ เพื่อเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมุ่งเน้นการนวดไทยเพื่อผ่อนคลายที่ถูกต้อง และปลอดภัย เพื่อตอบสนองความต้องการสำหรับผู้มารับบริการในประเทศ ต่างประเทศ และครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การอบรมจะช่วยเพิ่มศักยภาพผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ ให้มีความรู้ และทักษะการนวดไทย ทำให้เกิดความมั่นใจ มีทักษะ และประสบการณ์ ในการให้บริการผู้เข้ารับบริการ ให้ตรงจุด ถูกต้อง ปลอดภัย และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๔. วัตถุประสงค์

๑. มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการนวดไทยเพื่อสุขภาพได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย
๒. สร้างทัศนคติที่ดี และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มารยาทในการประกอบอาชีพนวดไทยเพื่อสุขภาพ
๓. มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างประเทศเบื้องต้น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

๖. ระยะเวลาการศึกษา

จำนวนชั่วโมงที่เรียนทั้งหมด ๒๐๗ ชั่วโมง

๗. คุณสมบัติของผู้เรียน

- ๗.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์
- ๗.๒ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ
- ๗.๓ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ร่างกายสมบูรณ์ สามารถฝึกปฏิบัติการนวดได้

๘. คุณสมบัติวิทยากร

ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน และมีคุณวุฒิทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน หรือผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่ายวิทยากรครูนวัตกรรมไทย ของสถาบัน การแพทย์แผนไทยในสาขานั้น ๆ

๙. สถานการศึกษา

สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑๐. ตำราเรียน

ใช้ตำราที่ได้รับการพิจารณาจากสถาบันการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข

๑๑. อุปกรณ์การเรียน

- ๑๑.๑ เครื่องฉายสไลด์
- ๑๑.๒ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
- ๑๑.๓ เครื่องเล่นวีดีทัศน์และโทรทัศน์
- ๑๑.๔ หนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๒. การประเมินผลการเรียน

ภาคทฤษฎี

- ๑๒.๑ ประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยข้อสอบอัตนัยและปรนัย คะแนนหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐
- ๑๒.๒ ฝึกปฏิบัติภาคสนาม ไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย

๑๓. โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน	๗๙ ชั่วโมง
หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา	๘๑ ชั่วโมง
หมวดภาษาและวัฒนธรรม	๑๐ ชั่วโมง
หมวดการฝึกภาคสนาม	๓๗ ชั่วโมง
รวม	๒๐๗ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๒๐๗ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑. หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน	๗๔	๕	๗๙
๑.๑ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา	๖๐	๐	๖๐
๑.๒ กฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพและทักษะการให้บริการ	๕	๐	๕
๑.๓ ธรรมะกับสมาธิเพื่อสุขภาพ	๐	๓	๓
๑.๔ ความรู้พื้นฐานการแพทย์แผนไทย	๖	๐	๖
๑.๕ เกษัตริกรรมไทยเบื้องต้น	๓	๒	๕
๒. หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา	๑๗	๖๔	๘๑
๒.๑ ประวัติ องค์กรความรู้และการประยุกต์ใช้การนวดไทย	๑	๐	๑
๒.๒ การตรวจร่างกายเบื้องต้น	๐	๑๐	๑๐
๒.๓ เส้นประธานสิบ เส้นสันตฆาต เส้นปัตฆาต เส้นรัตฆาต	๖	๐	๖
๒.๔ การนวดไทยเพื่อสุขภาพ การประยุกต์การนวดตามแนวเส้นประธานสิบ เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และการผ่อนคลาย	๓	๓๐	๓๓
๒.๕ การตัดตน	๒	๗	๙
๒.๖ การบันทึกผลการนวด	๓	๒	๕
๒.๗ การนวดไทยผ่อนคลาย	๒	๑๐	๑๒
๒.๘ การทบทวนการนวดไทยเพื่อสุขภาพ	๐	๕	๕
๓. หมวดภาษาและวัฒนธรรม	๑๐	๐	๑๐
๔. หมวดการฝึกภาคสนาม	๑	๓๖	๓๗
รวมทั้งสิ้น	๑๐๒	๑๐๕	๒๐๗

เนื้อหาหลักสูตรนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๒๐๗ ชั่วโมง

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.หมวดวิชาความรู้พื้นฐาน		๗๔	๕	๗๙
๑.๑ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา	- ศึกษากายวิภาคศาสตร์ รูปร่าง ลักษณะ ที่ตั้ง หน้าที่ วิธีการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ตามระบบโครงสร้างกระดูก ระบบกล้ามเนื้อและพังพืด ระบบผิวหนัง ระบบไหลเวียนโลหิต ระบบน้ำเหลือง ระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินอาหาร ระบบขับถ่ายของเสีย ระบบประสาท ระบบฮอร์โมนและต่อมไร้ท่อ หู ตา จมูก ความสัมพันธ์ของแต่ละระบบทั้งหมดของร่างกาย การประเมินร่างกายก่อนทำการให้บริการนวด ข้อห้าม และข้อควรระวังในการนวด	๖๐	๐	๖๐
๑.๒ กฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพและทักษะการให้บริการของผู้ให้บริการ	- หลักทั่วไปของกฎหมายวิชาชีพ จรรยาบรรณ และบท กำหนดโทษของกฎหมาย หลักจริยธรรมและศีลธรรม - ศึกษาบทบาทในการบริการของผู้ให้บริการ มารยาทก่อนทำการนวด มารยาทขณะทำการนวด และมารยาทหลังทำการนวด เพื่อการรับบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นเอกลักษณ์	๕	๐	๕
๑.๓ ธรรมะกับสมาธิเพื่อสุขภาพ	การฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อการเรียนรู้ถึงวิธีการนำเข้าสู่สมาธิด้วยการสวดมนต์และนั่งสมาธิ ทำกายบริหาร การดูแลเฉพาะส่วน	๐	๓	๓
๑.๔ ความรู้พื้นฐานการแพทย์แผนไทย	ประวัติการแพทย์แผนไทย ประวัติอาจารย์ชีวก โกมารภักจัน การกำเนิดมนุษย์ เบญจขันธ์ มหาภูตรูป ๔ ตรีโทษ การวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือน สมภูฐานการเกิดโรค ความสัมพันธ์ ระหว่างสมภูฐานกับฤดูกาล อายุ เวลา สถานที่ อาหารและ พฤติกรรม การปรับสมดุลตรีโทษ อิทธิพลของดวงดาวที่มีผลต่อสุขภาพ การนำทฤษฎี การแพทย์แผนไทยไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนหลักวิธีการ ขั้นตอน ประโยชน์ ข้อห้ามในการนวด	๖	๐	๖

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.๕ เกษีกรรมไทยเบื้องต้น	การใช้ยาไทยประกอบการนวด ข้อห้าม และประโยชน์ วิธีการใช้ในการบรรเทาอาการเกี่ยวกับกระดูกเส้นเอ็น และ กล้ามเนื้อ ศึกษาหลักวิธีการ ขั้นตอน ประโยชน์ ข้อห้าม ของการอบสมุนไพร ประคบสมุนไพร สมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐาน รสของยา ๙ รส รวมถึงยาสามัญประจำบ้าน	๓	๒	๕
๒. หมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา		๑๗	๖๔	๘๑
๒.๑ ประวัติ องค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้การนวดไทย	ศึกษาประวัติความเป็นมา คุณค่าของการนวดไทย ผลของการนวดไทยต่อสุขภาพ การนำไปใช้ในระดับสถานบริการ สาธารณสุข	๑	๐	๑
๒.๒ การตรวจร่างกายเบื้องต้น	หลักการทํางานและหน้าที่ของระบบข้อต่อและกล้ามเนื้อ ต่าง ๆ ของร่างกายในภาวะปกติ ศึกษาความผิดปกติของ ระบบกล้ามเนื้อและข้อต่อ สามารถประเมินเพื่อแยกอาการที่สามารถนวดได้และนวดไม่ได้ ได้อย่างถูกต้อง และการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน	๐	๑๐	๑๐
๒.๓ เส้นประสาทสืบเส้นสันตฆาต เส้นปัตฆาต เส้นรัตฆาต	ลักษณะโครงสร้างของเส้นประสาท ลักษณะการเดินของแนวเส้นสืบที่เกี่ยวข้องกับกายวิภาคศาสตร์ และการ ประยุกต์ใช้ทางการนวด	๖	๐	๖
๒.๔ การนวดไทยเพื่อสุขภาพ การประยุกต์การนวดตามแนวเส้นประสาทสืบเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และการผ่อนคลาย	วิธีการ ขั้นตอนการนวดไทยแบบทั่วไป ในท่านอนหงาย นอนตะแคง นอนคว่ำ ทำนั่ง นวดหน้า นวดศีรษะ การยืดเส้นเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และบรรเทา อาการปวดเมื่อย	๓	๓๐	๓๓
๒.๕ การดัดตน	การฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้ วิธีการ ขั้นตอน ประโยชน์ ข้อควรระวังต่าง ๆ ในการปรับโครงสร้างร่างกายด้วยการ ใช้ท่าฤๅษีดัดตนพื้นฐาน ๑๕ ท่า หรือวิธีการอื่น เช่น มณีเวช โยคะ ทำบริหารร่างกายในอาการต่าง ๆ ฯลฯ	๒	๗	๙
๒.๖ การบันทึกผลการนวด	การบันทึกก่อนและหลังการนวด การวิเคราะห์และการติดตามผลการนวด จากการฝึกปฏิบัติ	๓	๒	๕
๒.๗ การนวดไทยผ่อนคลาย	การประยุกต์ใช้การนวดไทยตามแนวเส้นประสาทสืบ เส้นสันตฆาต เส้นปัตฆาต เส้นรัตฆาต เพื่อผ่อนคลาย อาการที่พบบ่อยเกี่ยวกับการปวดศีรษะ ปวดหลัง ปวดไหล่ ปวดเมื่อยแขน - ขา ปวดสะโพก ปวดเข่า ปวดข้อเท้าที่ไม่ได้เกิดจากการอักเสบ	๒	๑๐	๑๒

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๒.๘ การทบทวนการนวดไทยเพื่อสุขภาพ	การฝึกปฏิบัติเพื่อให้รู้ขั้นตอน และวิธีการนวดไทยอย่าง ต่อเนื่อง ในท่านอนหงาย (พื้นฐานขา - แขน) ท่านอนตะแคง ท่านอนคว่ำ ท่านั่ง (นวดโค้งคอและสะบัก) และ การนวดเท้า การทดสอบ ปฏิบัติเพื่อความถูกต้องใน ตำแหน่งและแนวเส้น น้ำหนักในการนวด และการลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง	๐	๕	๕
๓. หมวดภาษาและวัฒนธรรม		๑๐	๐	๑๐
	- การศึกษาเรียนรู้พื้นฐานและบทสนทนาของภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารกับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ - การศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมศาสนาของพื้นที่นั้น ๆ เพื่อเข้าถึง เข้าใจพฤติกรรมและวัฒนธรรมของผู้รับบริการในท้องถิ่น	๑๐	๐	๑๐
๔. หมวดการฝึกภาคสนาม		๑	๓๖	๓๗
	- ฝึกภาคสนามในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ หรือสถาบัน/สถานพยาบาล ภาครัฐและเอกชน อย่างน้อย จำนวน ๓๐ ราย - การทำรายงานหลังการฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา ๑ ราย	๑	๓๖	๓๗
รวม		๑๐๒	๑๐๕	๒๐๗

๑๗๓๗๓

×

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๕๗ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๕๗ ชั่วโมง

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๓. หลักการและเหตุผล

การนวดไทย เป็นส่วนสำคัญของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ซึ่งจะช่วยให้ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ กระตุ้นการไหลเวียนและฟื้นฟูสมดุลในร่างกาย การจัดการอบรมหลักสูตรต่อยอดนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๑๕๐ ชั่วโมง (๕๗ ชั่วโมง) เป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยยกระดับมาตรฐานอาชีพด้านการนวดไทยเพื่อสุขภาพ และสร้างผู้ให้บริการที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมุ่งเน้นการนวดไทยเพื่อสุขภาพ นวดไทยเพื่อผ่อนคลาย กตตรงจุด ถูกต้อง และปลอดภัย เพื่อตอบสนองความต้องการการดูแลสุขภาพ ผู้มารับบริการในประเทศ ต่างประเทศและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การอบรมจะช่วยเพิ่มศักยภาพผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ ให้มีความรู้ และทักษะการนวดไทย ด้านการเทียบเคียงลักษณะทางกายวิภาคศาสตร์และเส้นประธานสิบ ด้านการให้บริการที่ได้มาตรฐาน และด้านภาษา วัฒนธรรมต่างประเทศ โดยผ่านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สอดคล้องกับบริบท และความต้องการการบริการทางด้านสุขภาพ เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการอบรมได้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ในการบริการผู้เข้ารับบริการ ให้ตรงจุด ถูกต้อง ปลอดภัย และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๔. วัตถุประสงค์

๑. มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการและทฤษฎีการนวดไทยเพื่อสุขภาพ เส้นประธานสิบ เทียบเคียงกายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยา

๒. สร้างทัศนคติที่ดี และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มารยาทในการประกอบอาชีพนวดไทยเพื่อสุขภาพ

๓. มีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างประเทศเบื้องต้น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

๖. ระยะเวลาการศึกษา

จำนวนชั่วโมงที่เรียนทั้งหมด ๕๗ ชั่วโมง

๗. คุณสมบัติของผู้เรียน

๗.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

๗.๒ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

๗.๓ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ร่างกายสมบูรณ์ สามารถฝึกปฏิบัติการนวดได้

๗.๔ จบหลักสูตรและมีใบประกาศนียบัตร นวดไทยเพื่อสุขภาพ ๑๕๐ ชั่วโมง

๘. คุณสมบัติวิทยากร

ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน และมีคุณวุฒิทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน หรือผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่ายวิทยากรครุฑนวดไทย ของสถาบัน การแพทย์แผนไทยในสาขานั้น ๆ

๙. สถานการศึกษา

สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๑๐. ตำราเรียน

๑๐.๑ ใช้ตำราที่ได้รับการพิจารณาจากสถาบันการแพทย์แผนไทย

๑๐.๒ ตำราของกระทรวงสาธารณสุข

๑๑. อุปกรณ์การเรียน

๑๑.๑ เครื่องฉายสไลด์

๑๑.๒ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

๑๑.๓ เครื่องเล่นวีดีทัศน์และโทรทัศน์

๑๑.๔ หนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๒. การประเมินผลการเรียน

ภาคทฤษฎี

ประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยข้อสอบอัตนัยและปรนัย คะแนนหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐

๑๓. โครงสร้างหลักสูตร

วิชาภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ	๑๐ ชั่วโมง
วิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา	๓๗ ชั่วโมง
ทักษะการให้บริการของผู้ให้บริการ	๒ ชั่วโมง
รวม	๕๗ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรเพิ่มพูนทักษะนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๕๗ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
วิชาภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ	๑๐	๐	๑๐
วิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา	๔๕	๐	๔๕
ทักษะการให้บริการของผู้ให้บริการ	๒	๐	๒
รวม	๕๗	๐	๕๗

เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนทักษะนวดไทยเพื่อสุขภาพ ๕๗ ชั่วโมง

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
วิชาภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาเรียนรู้พื้นฐานและบทสนทนาของภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารกับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ - การศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมศาสนาของพื้นที่นั้น ๆ เพื่อเข้าถึง เข้าใจพฤติกรรมและวัฒนธรรมของผู้รับบริการในท้องถิ่น 	๑๐	๐	๑๐
วิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา	<p>รูปร่าง ลักษณะ ที่ตั้ง หน้าที่ วิธีการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ โครงสร้างของระบบโครงกระดูก และระบบกล้ามเนื้อ ความสัมพันธ์ในแต่ละส่วนโครงสร้างของระบบทั้งหมดของร่างกาย และข้อระวังในการนวด Terminology (การศึกษาคำศัพท์ในกายวิภาคศาสตร์) Surface anatomy and Landmark (กายวิภาคพื้นผิวและจุดกำหนดที่สังเกตได้) โครงสร้างและการทำงานของเซลล์ในร่างกาย การแบ่งตัวของเซลล์ในร่างกาย ประเภทของเนื้อเยื่อในร่างกาย โครงสร้างและหน้าที่ของผิวหนัง พยาธิวิทยาของผิวหนัง โครงสร้างของเส้นผม โครงสร้างของเล็บ โครงสร้างและการทำงานของกระดูกและข้อต่อ ประเภทของข้อต่อ พยาธิวิทยาของกระดูกและข้อต่อ โครงสร้างและการทำงานของกล้ามเนื้อและพังผืด โครงสร้างกระดูกกล้ามเนื้อ หลอดเลือด เส้นประสาท และอวัยวะที่อยู่บริเวณศีรษะลำคอ ทรวงอก หลัง และท้อง</p>	๔๕	๐	๔๕

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
	<p>บริเวณแขนและขา การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ พยาธิวิทยาของกล้ามเนื้อ การเชื่อมโยงองค์ความรู้ การแพทย์แผนไทยกับกายวิภาคสมัยใหม่ ประโยชน์การ นวดไทยต่อระบบกล้ามเนื้อ โครงสร้างของหัวใจ ระบบ การไหลเวียนเลือดของร่างกาย โครงสร้างและประเภทของ เลือดและเลือด แรงดันเลือดและค่าความดันโลหิต กระบวนการหายใจของแฟล และ การแข็งตัวของเลือด พยาธิวิทยาของระบบไหลเวียนโลหิต ประโยชน์การนวด ไทยต่อระบบไหลเวียนโลหิต โครงสร้างและหน้าที่ของ ระบบน้ำเหลือง การทำงานร่วมกับของระบบน้ำเหลืองและ ระบบไหลเวียนโลหิต พยาธิวิทยาของระบบน้ำเหลือง ประโยชน์การนวดไทยต่อระบบน้ำเหลือง ประโยชน์การ นวดไทยต่อระบบระบายน้ำเหลือง โครงสร้างและหน้าที่ ของระบบทางเดินหายใจ กล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับการ หายใจ กระบวนการหายใจ พยาธิวิทยาของระบบทางเดิน หายใจ ประโยชน์การนวดไทยต่อระบบทางเดินหายใจ โครงสร้างและหน้าที่ของระบบทางเดินอาหาร ะบวนการ ย่อยอาหาร อวัยวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการย่อยอาหาร พยาธิวิทยาของระบบทางเดินอาหาร ประโยชน์ของการ นวดไทยต่อระบบทางเดินอาหาร การขับถ่ายของเสียผ่าน ทางผิวหนัง การขับถ่ายของเสียผ่านทางหายใจ การขับถ่ายของเสียผ่านทางตับ การขับถ่ายของเสียผ่าน ทางลำไส้ใหญ่ การขับถ่ายของเสียผ่านทางเดินปัสสาวะ โครงสร้างและหน้าที่ของระบบทางเดินปัสสาวะ กระบวนการสร้างน้ำปัสสาวะ พยาธิวิทยาของระบบ ทางเดินปัสสาวะ ประโยชน์ของการนวดไทยต่อระบบ ขับถ่ายของเสีย โครงสร้างและหน้าที่ทั่วไปของระบบ ประสาท Central nervous system (CNS) Peripheral nervous system (PNS) เยื่อหุ้มสมองไข สันหลังและน้ำไขสันหลัง ไขสันหลังและเส้นประสาทไข สันหลัง พยาธิวิทยาของระบบประสาท ประโยชน์ของ การนวดไทยต่อระบบประสาท โครงสร้างและหน้าที่ของ ระบบต่อมไร้ท่อ ต่อมไร้ท่อและฮอร์โมน บทบาทหน้าที่ ของฮอร์โมนเพศ วงจรการตกไข่ พยาธิวิทยาของระบบ</p>			

ชื่อวิชา	คำอธิบาย	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
	ต่อมไร้ท่อ ประโยชน์ของการนวดไทยผ่านระบบต่อมไร้ท่อ			
ทักษะการให้บริการของผู้ให้บริการ	ศึกษามารยาทในการบริการของผู้ให้บริการ มารยาทก่อนทำการนวด มารยาทขณะทำการนวด และมารยาทหลังทำการนวด เพื่อการรับบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นเอกลักษณ์	๒	๐	๒
	รวม	๕๗	๐	๕๗

X
Handwritten signature

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะ นวดคอ บ่า ไหล่ สำหรับผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ

๑. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะ นวดคอ บ่า ไหล่ สำหรับผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ
๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๓. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการนวดไทยได้รับการยกย่องว่าเป็นส่วนสำคัญของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เป็นการช่วยผ่อนคลายกล้ามเนื้อ กระตุ้นการไหลเวียนโลหิต และการฟื้นฟูความสมดุลร่างกาย การพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการด้านนวดไทย จึงมีความสำคัญเพื่อยกระดับมาตรฐานการบริการ พัฒนาคุณภาพการให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี รวมถึงการทำงานร่วมกับสาขาวิทยาการที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การอบรมจะช่วยเพิ่มศักยภาพผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ ให้มีความรู้ ทักษะและความชำนาญด้านการนวดคอ บ่า ไหล่ โดยผ่านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทั้งในห้องเรียน การฝึกประสบการณ์ นวดไทยเพื่อสุขภาพ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการการบริการทางด้านสุขภาพ เพื่อให้ผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้พัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เกิดความชำนาญในการนวดคอ บ่า ไหล่ เพื่อสุขภาพ ให้ปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อพัฒนาผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพด้านนวดคอ บ่า ไหล่ ให้มีความรู้ลึกเกี่ยวกับศาสตร์การนวดไทยเพื่อสุขภาพ คอ บ่า ไหล่ ได้อย่างแม่นยำ ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ

๔.๒ เพื่อส่งเสริมมาตรฐานการนวดไทยเพื่อสุขภาพ โดยการสร้างผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านและสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานระดับสากล

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้บริการนวดไทยเพื่อสุขภาพ

๖. ระยะเวลาการศึกษา

จำนวนชั่วโมงในการเรียนทั้งหมด ๑๒ ชั่วโมง

๗. คุณสมบัติของผู้เรียน

๗.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

๗.๒ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ

- ๗.๓ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ร่างกายสมบูรณ์ สามารถฝึกปฏิบัติการนวดได้
 ๗.๔ เรียนจบหลักสูตรนวดไทยและมีใบประกาศนียบัตร ตั้งแต่ ๑๕๐ ชั่วโมงขึ้นไป

๘. คุณสมบัติวิทยากร

ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการสอน และมีคุณวุฒิทางการศึกษา เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน หรือผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่ายวิทยากรครุฑนวดไทย ของสถาบัน การแพทย์แผนไทยในสาขานั้น ๆ

๙. สถานการศึกษา

๙.๑ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๙.๒ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน

๑๐. ตำราเรียน

๑๐.๑ ใช้ตำราที่ได้รับการพิจารณาจากสถาบันการแพทย์แผนไทย

๑๐.๒ ตำราของกระทรวงสาธารณสุข

๑๑. อุปกรณ์การเรียน

๑๑.๑ เครื่องฉายสไลด์

๑๑.๒ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

๑๑.๓ เครื่องเล่นวีดิทัศน์และโทรทัศน์

๑๑.๔ หนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑๒. การประเมินผลการเรียน

ภาคทฤษฎี

๑๒.๑ ประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยข้อสอบอัตนัยและปรนัย คะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐

ภาคปฏิบัติ

๑๒.๒ เก็บบันทึกการฝึกประสบการณ์นวดไทย คอ บ่า ไหล่ เพื่อสุขภาพ จำนวน ๑๙ ราย กรณีศึกษา ๑ ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๐ ราย

๑๓. โครงสร้างหลักสูตร

๑๓.๑ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของคอ บ่า ไหล่ ๖ ชั่วโมง

และเทียบเคียงโรคทางการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๑๓.๒ นวดคอ บ่า ไหล่ ๖ ชั่วโมง

๑๓.๓ ฝึกประสบการณ์

ฝึกนวดไทยเพื่อสุขภาพ คอ บ่า ไหล่ ๑๙ ราย กรณีศึกษา ๑ ราย

รวม ๑๒ ชั่วโมง

รายวิชาหลักสูตรนวดไทยเพิ่มพูนทักษะคอ บ่า ไหล่ ๑๒ ชั่วโมง

รายวิชา	จำนวนชั่วโมง		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา			
๑.๑ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของคอ บ่า ไหล่ และเทียบเคียงโรคทางการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์แผนปัจจุบัน	๖	๐	๐
๒.หมวดวิชาเฉพาะสาขา			
๒.๑ นวดคอ บ่า ไหล่	๐	๖	๐
๓.หมวดฝึกประสบการณ์			
๓.๑ ฝึกนวดไทย คอ บ่า ไหล่	-	-	-
รวม	๖	๖	๑๒

โครงสร้างหลักสูตรนวดไทยเพิ่มพูนทักษะคอ บ่า ไหล่ ๑๒ ชั่วโมง

รายวิชา	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา				
๑.๑ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของคอ บ่า ไหล่ และเทียบเคียงโรคทางการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์แผนปัจจุบัน	- ศึกษากายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยาของระบบโครงสร้างกระดูกและกล้ามเนื้อคอ บ่า ไหล่ - ศึกษาชื่อโรค อาการแสดง วิธีการรักษา คำแนะนำ และแนวทางการส่งต่อแผนปัจจุบัน เทียบเคียงกับโรคทางแผนไทย	๖	๐	๐
๒.หมวดวิชาเฉพาะสาขา				
๒.๑ นวดคอ บ่า ไหล่	- ศึกษาเทคนิคการนวดไทยเพื่อสุขภาพบริเวณคอ บ่า ไหล่ ที่ถูกต้องและปลอดภัย	๐	๖	๖
๓.หมวดฝึกประสบการณ์				
	- ฝึกประสบการณ์นวดไทยเพื่อสุขภาพเฉพาะคอ บ่า ไหล่ ๑๙ ราย กรณีศึกษา ๑ ราย	-	-	-
รวม		๖	๖	๑๒

X
Danyu